

## Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

### 2553

Vragen van het lid **Van Raan** (PvdD) aan de Ministers van Economische Zaken en Klimaat, van Infrastructuur en Waterstaat en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *een nieuw onderzoek naar de impact van de ongekende veranderingen rond de Noordpool* (ingezonden 12 april 2019).

Mededeling van Minister **Wiebes** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 6 mei 2019).

#### Vraag 1

Kent u de berichten «Ongekende veranderingen rond Noordpool met verstreckende gevolgen», «Noordpoolgebied neigt helemaal anders te worden dan in 20ste eeuw» en «Groningse poolonderzoeker Maarten Loonen in paniek: «Help, de Noordpool verdwijnt»», inclusief het onderliggende onderzoek?<sup>1 2 3</sup>

#### Vraag 2

Wat is uw algemene reactie op het betreffende onderzoek?

#### Vraag 3

Hoe duidt u de volgende uitspraak van onderzoeker Maarten Loonen: «het hele systeem is voorbij het tipping point»?

#### Vraag 4

Deelt u de duiding van onderzoeker Bert Wouters dat het gaat om een grote schok? Zo nee, waarom niet?

<sup>1</sup> NOS: <https://nos.nl/artikel/2279511-ongekende-veranderingen-rond-noordpool-met-verstreckende-gevolgen.html>

<sup>2</sup> NPO Radio 1: <https://www.nporadio1.nl/wetenschap-techniek/15762-noordpoolgebied-neigt-helemaal-anders-te-worden-dan-in-20ste-eeuw>

<sup>3</sup> Dagblad van het Noorden: [https://www.dvhn.nl/groningen/Groningse-poolonderzoeker-Maarten-Loonen-in-paniek-Help-de-Noordpool-verdwijnt-24344211.html?harvest\\_referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.nl%2Furl%3Fsa%3Dt%26rct%3Dj%26q%3D%26esrc%3Ds%26source%3Dweb%26cd%3D2%26cad%3Drja%26uact%3D8%26ved%3D2ahUKEwi9-dnfksPhAhXFDOwKHRIWDHAQFjABegQIARAB%26url%3Dhttps%253A%252F%252Fwww.dvhn.nl%252Fgroningen%252FGroningse-poolonderzoeker-Maarten-Loonen-in-paniek-Help-de-Noordpool-verdwijnt-24344211.html%26usg%3DAOvVaw1tRVqeWWU0iHO7B1ZhNV0t](https://www.dvhn.nl/groningen/Groningse-poolonderzoeker-Maarten-Loonen-in-paniek-Help-de-Noordpool-verdwijnt-24344211.html?harvest_referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.nl%2Furl%3Fsa%3Dt%26rct%3Dj%26q%3D%26esrc%3Ds%26source%3Dweb%26cd%3D2%26cad%3Drja%26uact%3D8%26ved%3D2ahUKEwi9-dnfksPhAhXFDOwKHRIWDHAQFjABegQIARAB%26url%3Dhttps%253A%252F%252Fwww.dvhn.nl%252Fgroningen%252FGroningse-poolonderzoeker-Maarten-Loonen-in-paniek-Help-de-Noordpool-verdwijnt-24344211.html%26usg%3DAOvVaw1tRVqeWWU0iHO7B1ZhNV0t)

Vraag 5

Erkent u dat planten steeds vroeger in het jaar in bloei komen, op een moment dat er nog niet altijd insecten leven die de planten kunnen bestuiven? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is hierop uw reactie?

Vraag 6

Erkent u dat er tussen 2005 en 2015 circa 450 kubieke kilometer landijs per jaar is verdwenen en dat dit gelijk staat aan circa 180 miljoen Olympische zwembaden gevuld met water? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is hierop uw reactie?

Vraag 7

Erkent u dat het op Spitsbergen momenteel voor de honderdste maand op rij (veel) warmer is dan normaal? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is hierop uw reactie?

Vraag 8

Erkent u dat vorige week een absoluut laagterecord voor wat betreft de hoeveelheid drijvend zee-ijs op de Noordpool heeft plaatsgevonden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is hierop uw reactie?

Vraag 9

Erkent u dat mens en dier in problemen komen door deze veranderingen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is hierop uw reactie?

Vraag 10

Erkent u dat dit bericht wederom laat zien dat klimaatverandering versnelde of onvoorziene effecten met zich mee kan brengen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 11

Erkent u dat klimaatbeleid in het algemeen eerder gericht moet zijn op een overschatting van de gevolgen dan op een onderschatting van de gevolgen op langere termijn, omdat de gevolgen (en kosten) van onderschatting van de gevolgen vele malen erger zijn dan een overschatting? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Erkent u dat in het huidige Nederlandse klimaatbeleid er weinig tot geen marge zit voor fouten of tegenvallers om naar rato in lijn te komen met het 1,5°C-doel?

Vraag 13

Deelt u de mening dat de «post onvoorzien» meer nadrukkelijk een rol zou moeten spelen in het Nederlandse klimaatbeleid dat vooralsnog niet afkoerst op het ruim halen van het 1,5°C-doel, inclusief ruimte voor onverwachte tegenvallers? Zo nee, waarom niet?

Vraag 14

Kunt u deze vragen een voor een beantwoorden?

**Mededeling**

Op 4 april heeft het lid Van Raan (PvdD) vragen gesteld over een nieuw onderzoek naar de impact van de ongekende veranderingen rond de Noordpool.

Vanwege de voor de beantwoording benodigde interdepartementale afstemming kunnen deze vragen niet binnen de gebruikelijke termijn van drie weken worden beantwoord. Ik streef ernaar deze vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.